07/05/2019

Η σεβασμία Εικόνα της Παναγίας της «Φιλερήμου»

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ἡ σεβασμία Εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς «Φιλερήμου» ἢ «τῶν Χαρίτων» εἶναι ἔργο τοῦ 10ου αἰώνα. Κατὰ τὴν παράδοση ἔφθασε στὴ Ρόδο ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τοποθετήθηκε στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς τοῦ λόφου Φιλερήμου, τὴν ἀκρόπολη τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἰαλυσοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο πῆρε καὶ τὴν προσωνυμία. Κατὰ τὴ γνώμη μερικῶν ἐρευνητῶν τὴν Εἰκόνα ἔφεραν στὴν Ρόδο οἱ Ἰωαννίτες Ἱππότες. Πιθανότερο εἶναι νὰ ὑπῆρχε πρὶν τὴν ἄφιξη τῶν Ἱπποτῶν γιατὶ διαφορετικὰ δὲν δικαιολογεῖται ἡ τιμὴ ποὺ ἀπολάμβανε, σύμφωνα μὲ τὶς μαρτυρίες, ἀπὸ τὸ Ὀρθόδοξο πλήρωμα τῆς νήσου ἤδη ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Ἱπποτοκρατίας.

Ἡ Εἰκόνα παρέμεινε στὴ Ρόδο μέχρι τὸ 1523, ἔτος καταλήψεως τῆς Ρόδου ἀπὸ τὸν Σουλεϊμὰν τὸν Μεγαλοπρεπῆ, ὅταν φεύγοντας οἱ Ἱππότες πρὸς τὴν Δύση, μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων κειμηλίων, τὴν πῆραν μαζί τους. Ἀρχικὰ μεταφέρθηκε στὴν Ἰταλία (1523-1527), κατόπιν στὴ Γαλλία (1527-1530) καὶ ὕστερα στὴ Μάλτα (1530-1798). Ὅταν ὁ Μέγας Ναπολέων κατέλαβε τὴ Μάλτα ἡ Εἰκόνα φυγαδεύτηκε

καὶ μέσω τῆς Τεργέστης ἔφθασε στὴ Ρωσία, ὅπου ὁ τσάρος Παῦλος ὁ Α’ τὴν ὑποδέχθηκε μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ διέταξε νὰ τὴν καλύψουν μὲ χρυσὴ ἐπένδυση καὶ νὰ τὴν κοσμήσουν μὲ πολύτιμους λίθους.

Κατὰ τὴν Ὀκτωβριανὴ ἐπανάσταση τοῦ 1917, γιὰ νὰ μὴν καταστραφεῖ ἡ Εἰκόνα ἀπὸ τοὺς ἀθέους, μεταφέρθηκε ἀπὸ τὴ Μόσχα στὴν Ἁγία Πετρούπολη καὶ κατόπιν μέσῳ Ἐσθονίας ἔφθασε στήν Κοπεγχάγη (1919) καὶ παραδόθηκε, ὡς αὐτοκρατορικὸς θησαυρός, στὴ μητέρα τῆς τσαρίνας Μαρία Φιοντόροβνα, ἡ ὁποία τὸ 1928 τὴν παρέδωσε γιὰ νὰ μεταφερθεῖ στὸ Βελιγράδι ἢ κατ᾽ ἄλλους στὴ Μονὴ Παντελεήμονος τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἡ Εἰκόνα, μὲ ἐνδιάμεσο σταθμὸ τὴ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Βερολίνου, ἔφθασε στὸ Βελιγράδι καὶ παραδόθηκε στὴν βασιλικὴ οἰκογένεια τῶν Καρατζώρτζεβιτς. Στὸν Ναὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Βελιγραδίου παρέμεινε μέχρι τὴν 6η Ἀπριλίου 1941, ὅταν, λόγῳ τῶν βομβαρδισμῶν τοῦ Βελιγραδίου ἀπὸ τὰ Γερμανικὰ στρατεύματα, μεταφέρθηκε γιὰ ἀσφάλεια στὴν Μονὴ τοῦ Ὀστρόγου, ἀπ᾽ ὅπου τὴν πῆρε ἡ Κυβέρνηση τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τὴν τοποθέτησε στὸ Ἐθνικὸ Θησαυροφυλάκιο (1952).

Τὸ 1978 παραδόθηκε στὸ Ἐθνικὸ Μουσεῖο τοῦ Μαυροβουνίου, ὅπου καὶ βρίσκεται, ἐντὸς εἰδικὰ διαμορφωθέντος παρεκκλησίου.

Ἀντίγραφο τῆς Εἰκόνας, τὸ ὁποῖο φιλοτεχνήθηκε ἀπὸ τὸν Μοναχὸ Λάζαρο, ὕστερα ἀπὸ αἴτημα τοῦ Μητροπολίτου Ρόδου Κυρίλλου, μεταφέρθηκε στὴ Ρόδο ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας Ἀμφιλόχιο καὶ τοποθετήθηκε στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλερήμου τὴν 24 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 2008.

Ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς «ΦΙΛΕΡΗΜΟΥ» ἑορτάζεται στίς 24 Σεπτεμβρίου.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ὡς ἀπόρθητον τεῖχος, καὶ ἀκρόπολιν ἄσειστον, Ῥόδος ἡ περίφημος νῆσος, τὸν Ναόν σου ἐκτήσατο, ἐν ᾧ ὥσπερ ἐν θρόνῳ ὑψηλῷ, ἐνίδρυται ἡ θεία σου Εἰκών, ἀναβλύζουσα τῆς χάριτος μυστικῶς, τὰ ῥεῖθρα τοῖς ἐκβοῶσι· Δόξα τοῖς μεγαλείοις σου Ἁγνή, δόξα τοῖς θαυμασίοις σου, δόξα Μῆτερ Φιλέρημε τῇ σῇ, πλουσίᾳ χρηστότητι.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Τῆς Φιλερήμου τῷ Ναῷ ἐν πίστει δράμωμεν,

καὶ τὴν Εἰκόνα εὐλαβῶς αὐτῆς τιμήσωμεν,
εὐφραινόμενοι τῷ πνεύματι ἑορτίως·
ὡς πηγὴ γὰρ ζωηφόρος βρύει πάντοτε,
οἰκτιρμῶν τῆς Θεομήτορος τὰ νάματα,
τοῖς κραυγάζουσι· Χαῖρε, Ῥόδου τὸ καύχημα.

Μεγαλυνάριον.

Βρύει τῶν θαυμάτων τοὺς ποταμούς, Φιλέρημε Κόρη, ἡ Εἰκών σου ἡ εὐαγής, πληροῦσα ἀῤῥήτου, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, τοὺς κατασπαζομένους, αὐτὴν ἐκ πίστεως.

Ακολουθία (Παναγία Φιλέρημος)

Τις πληροφορίες αλιεύουμε εκ του επισήμου ιστοτόπου της Ιεράς Μητροπόλεως Ρόδου